

ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΤΕΚΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1)

Τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΠΑΛΑΣΚΑ
Τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Μελετῶν Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

I. Εἰσαγωγή

Ὁ θεσμός τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς νεωτέρους κλάδους τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Σκοπὸς παροχῆς τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, καὶ εἰδικώτερον τῶν ἐπιδομάτων τέκνων, ἦτο ἡ ἐξουδετέρωσις — ἐν πολλοῖς — τῶν διαφορῶν εἰς τὸ ἐπίπεδον διαβιώσεως μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν μετὰ καὶ ἄνευ τέκνων. Σήμερον, τὸ σύστημα παροχῆς ἐπιδομάτων τέκνων ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐν γένει εὐημερίαν τῶν τέκνων, τὴν αὐξησιν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ὀρισμένας χώρας, καὶ τὴν ἐξασφάλισιν «ἴσων εὐκαιριῶν» μεταξὺ τῶν τέκνων.

Τὸ σύστημα παροχῆς τῶν ἐπιδομάτων τέκνων διέπεται ἀπὸ δύο Ἀρχαίς :

(α) Τὴν Ἀρχὴν τῆς Ἀσφαλίσεως (Insurance).

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιδόματος παρέχεται εἰς τὸν ἐργαζόμενον μετὰ τέκνων ὁ ὁποῖος ἔχει συμπληρώσει ἓνα ἐλάχιστον ὄριον ἐργασίας εἰς ὀρισμένον χρονικὸν διάστημα, ἢ παρέχεται εἰς ἀναλογίαν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων. Ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐπιδομάτων γίνεται ἐξ ἑνὸς «ταμείου τῶν ἐργοδοτῶν», ὅπως περίπου γίνεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἀσφαλίσεως διὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα.

(β) Τὴν Ἀρχὴν τῆς Κοινωνικῆς Ὑπηρεσίας.

Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ὁ γονεὺς ἐργαζόμενος, διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος. Ἀπλῶς, τὸ ἐπίδομα τέκνων παρέχεται εἰς πάντας τοὺς κατοίκους ἢ ὑπηκόους τῆς χώρας. Ἡ χρηματοδότησις εἰς αὐτὴν τὴν περί-

1. Τὸ παρὸν σημεῖωμα ἀποτελεῖ μέρος γενικωτέρας μελέτης ἐπὶ τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν, εἰς τὴν ΕΟΚ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

πτωσιν γίνεται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν φορολογικῶν ἐσόδων.

Παρατηρεῖται ἐν προκειμένῳ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ δύο συστημάτων παροχῆς ἐπιδομάτων τέκνων, ἀλλὰ ἐνὸς ἐνιαίου συστήματος τὸ ὁποῖον βασίζεται εἰς δύο Ἀρχάς. Ἀπλῶς τὸ σύστημα συνδυάζει τὴν συλλογικὴν εὐθύνην τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ κράτους, διὰ τὴν καλυτέραν διαβίωσιν τῶν τέκνων ἐν γένει εἰς μίαν χώραν.

Διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ἐφαρμόζονται διεθνῶς δύο συστήματα:

α) Τοῦ σταθεροῦ κατὰ κεφαλὴν ἐπιδόματος ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων εἰς μίαν οἰκογένειαν.

β) Τοῦ προοδευτικῶς αὐξανομένου κατὰ κεφαλὴν ἐπιδόματος, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων εἰς μίαν οἰκογένειαν.

Διευκρινίζεται ἐν προκειμένῳ ὅτι καὶ τὰ δύο συστήματα δὲν ἀναφέρονται — ἀμέσως τουλάχιστον — εἰς τὴν ἀναλογικότητα τῆς κατὰ κεφαλὴν δαπάνης συντηρήσεως ἐν σχέσει μὲ τὸν αὐξανόμενον ἀριθμὸν τῶν τέκνων εἰς μίαν οἰκογένειαν. Βασικὸν κριτήριον δηλαδὴ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο συστημάτων δὲν εἶναι ἡ μεταβαλλομένη κατὰ κεφαλὴν δαπάνη συντηρήσεως τῶν τέκνων μεταβαλλομένου τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν εἰς μίαν οἰκογένειαν. Τὸ κριτήριον ἐπιλογῆς ἐνὸς ἐκ τῶν δύο συστημάτων πηγάζει ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς αἰτίας γενέσεως τοῦ Κοινωνικοῦ συστήματος παροχῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Κοινωνικὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν συντήρησιν τῶν τέκνων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐπιλογὴ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο συστημάτων καθορίζει τὸν βαθμὸν τῆς Κοινωνικῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν συντήρησιν τῶν τέκνων¹. Ἄν δεχθῶμεν λοιπὸν ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν κόστος συντηρήσεως τέκνων ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ αὐτῶν εἶναι σταθερὸν, τότε ἡ Κοινωνικὴ συμμετοχὴ κατὰ κεφαλὴν εἰς τὸ σταθερὸν σύστημα ἐπιδομάτων εἶναι ἀντιστοίχως σταθερὰ δι' ἕκαστον τέκνον, ἐνῶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προοδευτικοῦ συστήματος ἡ Κοινωνικὴ συμμετοχὴ εἰς τὸ κόστος συντηρήσεως τῶν τέκνων αὐξάνεται αὐξανόμενου τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν εἰς μίαν οἰκογένειαν.

Τὸ κριτήριον τῆς ἀναλογικῆς δαπάνης συντηρήσεως τῶν τέκνων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατ' ἄμεσον τρόπον εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ὕψος τοῦ ἐπιδόματος μεταβάλλεται μὲ τὴν ἡλικίαν τῶν τέκνων. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν τὸ ἐπίδομα τέκνου αὐξάνεται, αὐξανόμενης τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Τέλος, τὸ ἐπίδομα τέκνων ἄρχεται ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῶν τέκνων καὶ διακόπτεται κατὰ τὴν στιγμὴν τὴν ὁποίαν τὸ ἄτομον θεωρεῖται ἰκανὸν νὰ συντηρήσῃ ἑαυτὸν καὶ ταυτοχρόνως νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Κοινωνικὸν σύνολον.

1. Εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, δὲν θεωρεῖται σκόπιμος ἡ Κοινωνικὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ πρώτου τέκνου χωρὶς νὰ σημαίη, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζεται δαπάνη διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ πρώτου τέκνου.

II. Στατιστικά πηγαι

Εἰς τοὺς Κοινωνικοὺς Λογαριασμοὺς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, αἱ Κοινωνικαὶ παροχαὶ διαιροῦνται εἰς 4 ὁμάδας (Α, Β, Γ καὶ Δ) ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ὁμάς Α ἀποτελεῖ τὴν κυρίως Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν. Περαιτέρω, ἡ ὁμάς Α ὑποδιαιρεῖται εἰς πέντε συστήματα, ἦτοι:

1) Τὸ Γενικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον καλύπτει ὁλόκληρον ἢ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἀνεξαρτήτως ἐπαγγέλματος.

2) Τὸ εἰδικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον καλύπτει καθωρισμένας ὁμάδας ἐπαγγελματιῶν, ἢ εἰδικούς κλάδους τῆς οἰκονομίας (Μεταλλεῖα, Γεωργία κλπ.)

3) Τὸ θεσμικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον καλύπτει τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δημοσίων Ὄργανισμῶν, καὶ Ἐπιχειρήσεων).

4) Τὸ Συμπληρωματικὸν καὶ Ἐπικουρικὸν σύστημα, διὰ τὴν συμπληρωματικὴν Ἀσφάλισιν αὐτῶν οἱ ὁποῖοι καλύπτονται, ἐκ τοῦ Γενικοῦ συστήματος Ἀσφαλίσεως.

5) Τὸ Προαιρετικὸν σύστημα, περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀνωτέρω συστήματα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἀσφαλιζόμενος, δύναται νὰ ἀσφαλιζέται καὶ νὰ διακόπη τὴν Ἀσφάλισιν κατὰ βούλησιν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ ἐπιδόματα τέκνων δύνανται, διὰ λόγους μεθοδολογικούς, νὰ διακριθοῦν εἰς:

1) Ἐπιδόματα τέκνων εἰς μισθωτοὺς, καταβαλλομένων τούτων παρ' ἔργοδοτῶν.

2) Εἰς ἐπιδόματα παρεχόμενα παρὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ εἰς πάντας τοὺς ἀσφαλισμένους εἰς τὸ Ἴδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

3) Εἰς ἐπιδόματα παρεχόμενα εἰς πάντας τοὺς πολυτέκνους — τοὺς ἔχοντας τρία καὶ περισσότερα τέκνα.

Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεις (ΟΤΕ, ΔΕΗ κλπ.) τὰς Τραπεζὰς καὶ ὄρισμένας ἄλλας ἐπιχειρήσεις¹. Τὰ παρεχόμενα ἐπιδόματα τῆς κατηγορίας ταύτης ἔχουν καθορισθῆ εἰς 5 % — ἀνὰ τέκνον καὶ ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ τέκνων — ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων. Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν δύναται νὰ ὑπαχθῆ καὶ τὸ Δημοσίον τὸ ὁποῖον παρέχει ἐπίδομα ἐκ 300 δρχ. ἀνὰ τέκνον μηνιαίως ἀπὸ τοῦ δευτέρου καὶ ἄνω τέκνου.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τὰ παρεχόμενα εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐπιδόματα τέκνων παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ ἔχουν καθορισθῆ ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τὸ πρῶτον τέκνον 78 δρχ. μηνιαίως.

Διὰ τὸ δεύτερον τέκνον 260 δρχ. μηνιαίως.

Διὰ τὸ τρίτον τέκνον καὶ ἄνω 312 δρχ.

1. Ἀναλυτικότερον βλ. ΟΑΕΔ ἐγκύκλιος 2, (25.1.74).

Τὰ ἐν λόγῳ ἐπίδομα παρέχονται ἐξ εἰσφορῶν τοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ ἐργοδότη ἀνερχομένης ἐξ 1% καθ' ἕκαστον, ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ ἐπίδομα πολυτέκνων, καλύπτει ὀλόκληρον τὸν πληθυσμὸν καὶ ἔχει καθορισθῆ εἰς 500 δρχ. μηνιαίως ἀνά τέκνον ἀπὸ τοῦ τρίτου καὶ ἄνω τέκνου. Παρέχεται δὲ καὶ εἰς τοὺς δικαιούχους ἄλλου τινὸς ἐπιδόματος τέκνων ἐξ ἄλλης πηγῆς. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα παρέχεται παρὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐξ ἐσόδων τοῦ Ο.Γ.Α.¹

Διὰ τὴν συγκριτικὴν μελέτην τῶν ἐπιδομάτων ἐπελέγησαν διὰ μὲν τὴν Κοινότητα τὸ Γενικὸν Σύστημα Ἀσφαλίσεως, διὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα τὰ παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ παρεχόμενα ἐπίδομα τέκνων εἰς τὰ ὁποῖα προστίθενται καὶ τὰ παρεχόμενα παρὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπίδομα πολυτέκνων².

Ἡ σχετικὴ κλιμάκωσις καὶ τὸ συγκριτικὸν ὕψος τῶν ἐπιδομάτων τέκνων εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα καὶ τὴν Ἑλλάδα

Α'. Ἡ σχετικὴ κλιμάκωσις τῶν ἐπιδομάτων

Εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα δύο χῶραι (Δανία, Ἰταλία) ἐφαρμόζουσι τὸ σταθερὸν σύστημα οἰκογενειακῶν παροχῶν, δύο χῶραι (Ὁλλανδία, Βέλγιον) ἐφαρμόζουσι τὸ προοδευτικὸν σύστημα, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ χῶραι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς ἐφαρμόζουσι μικτὸν σύστημα. Ἐξ ἄλλου εἰς δύο χώρας — Βέλγιον καὶ Γαλλίαν — τὸ ὕψος τῶν παρεχομένων ἐπιδομάτων ἀυξάνεται μὲ τὴν ἡλικίαν τῶν τέκνων. Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν παροχῆς ἐπιδομάτων τέκνων, ταῦτα διακόπτονται κατ' ἀρχὴν εἰς ἡλικίαν 16 ἕως 18 ἐτῶν ἀναλόγως τῆς χώρας, συνεχίζονται δὲ καὶ μέχρι ἡλικίας 20 ἕως 27 ἐτῶν ἕνεκα πανεπιστημιακῶν σπουδῶν ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Κατ' ἐξαιρέσιν τὸ ἐπίδομα τέκνων διατηρεῖται ἐπίσης καὶ μέχρις ἡλικίας 27 ἐτῶν διὰ τὰς μὴ ἐργαζομένας ἀγάμους οἰκοκυράς ὡς καὶ διὰ τὰ πάσχοντα ἐκ σοβαρᾶς ἀσθενείας τέκνα, τὸ ἐπίδομα τῶν ὁποίων δύναται νὰ συνεχισθῆ ἐφ' ὄρου ζωῆς. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐπίδομα τέκνων διακόπτεται γενικῶς εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν λοιπῶν περιπτώσεων (σπουδαί, ἀνικανότης).

Εἰς τὸν πίνακα 3 τοῦ παραρτήματος παρουσιάζεται ἡ συγκριτικὴ κλιμάκωσις τῶν ἐπιδομάτων κατὰ χώραν — ἀνά τέκνον καὶ σωρευτικῶς — διὰ τῆς δεικτοποι-

1. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα ἀποτελεῖ σαφῶς Κοινωνικὴν συμμετοχὴν. Παρατηρεῖται ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο λαμβάνουν ἅπαντες οἱ πολύτεκνοι ἔστω καὶ ἂν λαμβάνουν ἤδη ἐπίδομα τέκνων παρὰ τοῦ ἐργοδότη τῶν (περίπτωσις δημ. Ὄργανισμῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων, Τραπεζῶν κ.λπ.) ἢ παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ.

2. Τοῦτο διότι, εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Κοινότητος — πλὴν Ὁλλανδίας καὶ Γαλλίας — εἰς τὰς δαπάνας τῶν ἐπιδομάτων συμμετέχει καὶ ὁ προϋπολογισμὸς ἢ τὰ ἐπίδομα τέκνων παρέχονται παρ' αὐτοῦ.

ήσεως του απόλυτου ύψους των επιδομάτων με βάση το δεύτερον τέκνον = 100. Παρατηρείται, ούτω, σχετική ομοιομορφία των συστημάτων παροχής επιδομάτων από του τρίτου ή τετάρτου τέκνου και άνω — όπου όλα αι χώραι — πλην όριακών διαφορών εις Βέλγιον και Όλλανδιαν — εφαρμόζουν το σταθερόν σύστημα παροχών. Τοῦτο διότι άφ' ενός μὲν Κοινωνική συμμετοχή σωρευτικῶς εὑρίσκεται εις ύψηλά επίπεδα από του τρίτου τέκνου και άνω και όπουσδήποτε από του σημείου αὐτοῦ, αι δυνατότητες και πιθανότητες μειώσεως του κατά κεφαλὴν κόστους εἶναι μεγαλύτεραι, εις τρόπον ὥστε ἡ Κοινωνική συμμετοχή αὐξάνεται μέχρι και πλήρους καλύψεως τῆς δαπάνης του ἐπὶ πλέον τέκνου, άφ' ἐτέρου δὲ τὸ ἀπόλυτον ὕψος του κατά κεφαλὴν ἐπιδόματος παραμένει σταθερόν διὰ νὰ μὴ καταστῆ τὸ ἐν λόγω ἐπίδομα ἀντικίνητρον πρὸς ἐργασίαν τῶν πολυτέκνων εργαζομένων¹. Ἐξ ἄλλου, εις τὸν ἐξεταζόμενον πίνακα παρατηρεῖται ὅτι δύο χώραι — Ἀγγλία και Γαλλία — δὲν παρέχουν ἐπίδομα διὰ τὸ πρῶτον τέκνον. Διὰ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Κοινοτήτος παρατηρεῖται ὅτι τὸ ἐπίδομα του πρώτου τέκνου ἀποτελεῖ τὸ 60 % ἕως τὸ 70 % του ἐπιδόματος του παρεχομένου διὰ τὸ δεύτερον τέκνον, ἐνῶ εις τὴν Ἑλλάδα τὸ ἀντίστοιχον ποσοστὸν ἀνέρχεται εις 30 % μόνον. Κατὰ τὴν κλιμάκωσιν δὲ ἀπὸ του δευτέρου εις τὸ τρίτον τέκνον ἡ αὐξησης ἀνέρχεται εις 20 % ἕως 70% μὲ ἐξαιρέσιν τὴν Ἑλλάδα και τὸ Λουξεμβούργον όπου αι αὐξήσεις εἶναι τῆς τάξεως του 200 % περίπου.

Εἰδικώτερον διὰ τὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται μία ἀλματώδης αὐξησης, ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς χώρας, ἀπὸ του πρώτου ἕως του τρίτου τέκνου (τριπλασιασμὸς περίπου ἀνὰ τέκνον). Ἡ ἐν λόγω κλιμάκωσις ἐπεταχύνθη ἀκόμη περισσώτερον μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προσαυξήσεως ἐκ 500 δρχ. ἀνὰ τέκνον ἀπὸ του τρίτου και άνω τέκνου, εις τρόπον ὥστε μία οἰκογένεια ενός τέκνου νὰ λαμβάνη ὡς ἐπίδομα τὸ $\frac{1}{15}$ του σωρευτικοῦ ἐπιδόματος μιᾶς οἰκογενείας τριῶν τέκνων.

Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ ἐπίδομα πρώτου τέκνου θεωρεῖται σχετικῶς μικρόν (78 δρχ. μηνιαίως)² τὸ ἑλληνικὸν σύστημα προσομοιάζει περισσώτερον τῶν συστημάτων τῆς Γαλλίας και Ἀγγλίας εις τὰς ὁποίας δὲν προβλέπεται Κοινωνική συμμετοχή διὰ τὸ πρῶτον τέκνον³. Ἐρωτᾶται οὕτω, κατ' ἀρχὴν ἐάν ἦτο αὐτὴ ἡ θέλησις του νομοθέτου. Ἐπίσης ἐρωτᾶται ἂν αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη Κοινωνική πολιτικὴ εις τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς συνθήκας και τὴν διαγνωσμένην δημογραφικὴν ἐξέλιξιν. Τέλος, ἐρωτᾶται ἂν και κατὰ πόσον τὰ κριτήρια παροχῆς ἐπιδομάτων τέκνων εἶναι Δημοσιονομικά (ἢ καλύτερον ταμιακά)

1. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ κίνδυνος ἀντικινήτρου πρὸς ἐργασίαν τῶν πολυτέκνων ἔνεκα του ἐπιδόματος ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ του ΟΑΕΑ διὰ τῆς συναρτήσεως του ἐπιδόματος μετὰ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ἐνὸς ἔτους.

2. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπίπεδον κόστους ζωῆς ἢ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὕψος τῶν ἡμερομισθίων (βλ. κατωτέρω).

3. Ἐξ ἄλλου, ὡς παρατηρεῖται, ἐν συνεχείᾳ εις τὸν μεθ' ενός τέκνου εργαζόμενον ἀπλῶς ἐπιστρέφεται ἡ παρακρατηθεῖσα εἰσφορά αὐτοῦ, βλ. χρηματοδότησιν ἐπιδομάτων.

καὶ ὄχι Κοινωνικῆς φύσεως. Πράγματι, τὸ ὕψος καὶ ἡ κλιμάκωσις τῶν παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ παρεχομένων ἐπιδομάτων τέκνων προσδιορίζονται ἐκ τῶν ἐσόδων αὐτοῦ διὰ ἐπιδόματα τέκνων ἦτοι τοῦ συνόλου τῆς ἐργατικῆς καὶ ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς, ἄνευ συμμετοχῆς τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ἡ στενότης τῶν πόρων προσδιορίζει τὴν κατανομὴν τῶν ἐπιδομάτων. Ἀντιθέτως τὸ παρεχόμενον παρὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπίδομα τέκνων ἐκ 500 δρχ. ἀνὰ τέκνον εἰς οικογενεῖας τριῶν καὶ ἄνω τέκνων δὲν περιορίζεται ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ — ἢ τῶν ἐσόδων τοῦ Ο.Γ.Α. — ἐκ τῶν ὁποίων παρέχεται.

Β'. Τὸ σχετικὸν ὕψος τῶν ἐπιδομάτων τέκνων

Εἰς τὴν ἐξεταζομένην ὁμάδα χωρῶν, τὰ ἐπιδόματα τέκνων μετετρέπησαν εἰς ἓν κοινὸν νόμισμα — δολλᾶριον — διὰ τῆς χρησιμοποίησεως συναλλαγματικῶν τιμῶν τοῦ ἔτους κατὰ τὸ ὅποιον ἐφαρμόζοντο αἱ οικογενειακαὶ παροχαί. Παρὰ ταῦτα καὶ δεδομένου ὅτι αἱ κυμαινόμεναι συναλλαγματικαὶ ἰσοτιμίαι, δυσκολεύουν περισσότερο τὰς δι' αὐτῆς τῆς μεθόδου διεθνεῖς συγκρίσεις, ἐθεωρήθη προτιμότερα ἡ μετατροπὴ τῶν παρεχομένων οικογενειακῶν ἐπιδομάτων εἰς ἐκάστην χώραν εἰς ὕψος ἐργατικῆς ἀμοιβῆς. Οὕτω, εἰς τὸν πίνακα I ἐμφαίνονται τὰ μηνιαῖα ἐπιδόματα τέκνων δι' ἐκάστην χώραν, ὡς ἀριθμὸς ὥρομισθίων καταβαλλομένων εἰς ἐκάστην χώραν. Ἡσχέσις μηνιαῖα ἐπιδόματα - ὥρομισθία δίδει σαφῆ εἰκόνα τῆς Κοινωνικῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν εἰσοδηματικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐργαζομένων. Ὡς παρατηρεῖται εἰς τὸν πίνακα I, ἡ διακύμανσις τοῦ ὕψους, τοῦ σωρευτικοῦ «πραγματικοῦ» ἐπιδοματος μεταξὺ τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὑπαρξίς συμπληρωματικῶν οικογενειακῶν ἐπιδομάτων εἰς ἐκάστην χώραν, ὡς καὶ αἱ οὐσιώδεις διαφοραὶ εἰς τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος, ἔχουν παίξει κάποιον ρόλον εἰς τὴν ἀνομοιομορφίαν τοῦ ἐν λόγῳ πίνακος. Παρὰ ταῦτα — καὶ *ceteris paribus* — ὁ ἐξεταζόμενος πίναξ παρουσιάζει τὴν διαφορετικὴν εἰς ἐκάστην χώραν ἐφαρμοζομένην Κοινωνικὴν πολιτικὴν εἰς τὸν τομέα τῶν ἐπιδομάτων τέκνων.

Θεωρώντας ὁσον τὴν ἐργάσιμον ἡμέραν τότε ἡ Δανία ἢ ὅποια ἐφαρμόζει τὸ σταθερὸν σύστημα ἐπιδομάτων, παρέχει τὸ ἡμισυ περίπου ἐνὸς ἡμερομισθίου μηνιαίως ἀνὰ τέκνον ὡς ἐπίδομα τέκνων, ἢ δὲ Ἰταλία μὲ τὸ ἴδιο σύστημα — παρέχει τὰ $\frac{2}{3}$ περίπου ἐνὸς ἡμερομισθίου ἀντιστοιχῶς. Διὰ τὸ πρῶτον τέκνον γενικῶς παρέχεται ἐπίδομα εἰς ὅλας τὰς χώρας πλὴν τοῦ Βελγίου, μικρότερον τοῦ ἐνὸς ἡμερομισθίου μηνιαίως. Διὰ τὸ δεύτερον τέκνον γενικῶς τὸ ἐπίδομα σωρευτικῶς κυμαίνεται δι' ὅλας τὰς χώρας πλὴν Ἀγγλίας καὶ Ἰρλανδίας, μεταξὺ ἐνὸς καὶ τριῶν περίπου ἡμερομισθίων μηνιαίως, ἐνῶ εἰς οικογενεῖας τῶν ἑξ τέκνων τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα εἰς ὅλας τὰς χώρας πλὴν Ἀγγλίας, κυμαίνεται μεταξὺ τριῶν ἕως 18 ἡμερομισθίων. Παρατηρεῖται ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο ὕψηλόν ἐπίδομα δυνατόν νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικίνητρον πρὸς ἐργασίαν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ κατὰ μῆνα παρεχόμενον παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ ἐπίδομα τέκνων, διὰ τὸ πρῶτον τέκνον ὑπολογίζεται ὅτι ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου τοῦ ἐργατικοῦ ἡμερομισθίου αὐξανόμενον εἰς $1\frac{1}{2}$

ήμερομισθιον (σωρευτικῶς) διὰ τὰ δύο τέκνα ¹. Ἀπὸ τοῦ τρίτου τέκνου καὶ ἄνω ἢ ἀλματώδης αὐξησις τοῦ σχετικοῦ ἐπιδόματος ὀφείλεται εἰς τὸ ἐπὶ πλέον ἐπίδομα τέκνων ἐκ 500 δρχ. ἀνὰ τέκνον τὸ παρεχόμενον παρὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΠΙΝΑΞ Ι

ΣΧΕΣΙΣ ὉΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
(ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ)

	1ον τέκνον	2ον τέκνον	3 τέκνα	4 τέκνα	5 τέκνα	6 τέκνα
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5,6	13,4	26,8	40,3	53,7	67,1
ΒΕΛΓΙΟΝ	10,2	24,9	44,0	63,4	82,9	102,5
ΓΑΛΛΙΑ	—	22,7	55,4	88,0	118,0	148,0
ΙΤΑΛΙΑ	6,6	13,3	19,9	26,6	33,2	39,9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	5,4	10,7	25,2	39,7	54,2	68,7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	7,8	19,2	30,7	46,0	61,3	78,3
ΔΑΝΙΑ	4,4	8,8	13,2	17,6	22,0	26,4
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	2,8	6,7	11,6	16,5	21,4	26,3
ΑΓΓΛΙΑ	—	3,5	7,4	11,2	15,1	19,0
ΕΛΛΑΣ	2,8	12,1	41,3	70,4	99,5	128,7

Πηγή: Social Accounts — Eurostat — E.E.C. ILO year book of labour statistics.

Ἡ χρηματοδότησις τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων

Τὰ ἀσφαλιστικά Ταμεῖα γενικῶς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν τῶν χρηματοδοτοῦνται, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, εἴτε ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἴτε ἐν συνδυασμῷ τῶν δύο ἢ τριῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν χρηματοδοτήσεως. Εἰδικότερον ὅμως κατὰ τὸν διαχωρισμὸν χρηματοδοτήσεως μιᾶς ἐκάστης κατηγορίας παροχῶν ἐφαρμόζεται ἰδιαίτερα διαρρυθμισις συμμετοχῆς τῶν πηγῶν ἐργαζόμενος - ἐργοδότης - Δημόσιον. Κοινὸν χαρακτηριστικὸν τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν παρεχομένων οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, εἰς τὴν Κοινότητα εἶναι

1. Ὑπολογίζεται grosso modo ὅτι ἐν ἡμερομισθιον κατὰ μῆνα ἀντιστοιχεῖ πρὸς 4,0% περίπου τοῦ μηνιαίου μισθοῦ καὶ παρατηρεῖται ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ Δημ. Ἐπιχειρήσεις, Τράπεζες κ.λπ., ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς ὁποίας παρέχεται παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἐπίδομα τέκνων τοῦτο ἔχει καθορισθῆ εἰς 5% ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου.

ή εξ ολοκλήρου άπαλλαγή του εργαζομένου εκ της άντιστοίχου εισφοράς. Ούτω, εις τās χώρας Ἀγγλία, Ἰρλανδία, Δανία και Γερμανία τὰ οικογενειακά επίδοματα χρηματοδοτοῦνται εξ ολοκλήρου εκ του Κρατικού Προϋπολογισμού, εις δὲ τās χώρας Ὀλλανδία και Γαλλία, τὸ βάρος τῆς χρηματοδοτήσεως φέρει εξ ολοκλήρου ὁ εργοδότης. Τέλος, εις τὸ Βέλγιον, Λουξεμβούργον και Ἰταλίαν, εις τὴν χρηματοδότησιν τῶν οικογενειακῶν ἐπιδομάτων, συμμετέχουν ὁ εργοδότης και τὸ Κράτος. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν ἡ συμμετοχὴ του Κράτους συνίσταται, εἴτε εις τὴν χορήγησιν καθωρισμένης ἐπιδοτήσεως πρὸς τὰ Ταμεῖα, εἴτε εις τὴν καταβολὴν μεταξὺ οικογενειακῶν παροχῶν και εργοδοτικῆς εισφοράς. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ ἐπίδοματα τέκνων, τὰ παρεχόμενα ὑπὸ του Ὄργανισμου Ἀπασχολήσεως Ἑργατικοῦ Δυναμικοῦ (Ο.Α.Ε.Δ.) χρηματοδοτοῦνται ὑπὸ του εργαζομένου και του εργοδότη κατ' ἰσομερίαν, ἄνευ τῆς Κρατικῆς συμμετοχῆς. Κατ' ἐξαιρέσιν ἀπὸ του ἔτους 1972 τὸ παρεχόμενον εκ τῶν ἐσόδων του Ο.Γ.Α. ἐπίδομα τέκνων — ἀπὸ του τρίτου τέκνου και ἄνω — καταβάλλεται ὑπὸ του Προϋπολογισμού.

Ἡ συμμετοχὴ του Κράτους και τὸ ποσοστὸν τῆς εργοδοτικῆς εισφοράς ἐμφαίνεται εις τὸν κατωτέρω πίνακα:

ΠΙΝΑΞ ΙΙ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ

ΧΩΡΑΙ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟ- ΤΗΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΙΣ- ΦΟΡΑ % ΕΠΙ- ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ 1	ΕΞ ΑΥΤΗΣ: ΔΙ' ΕΠΙΔΟ- ΜΑΤΑ ΤΕΚΝΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Κ	28,70	—
ΑΓΓΛΙΑ	Κ	14,00	—
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	Κ	3,00	—
ΔΑΝΙΑ	Κ	1,00	—
ΓΑΛΛΙΑ	ΕΡΔ	36,00	9,0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΕΡΔ	47,05	5,7
ΒΕΛΓΙΟΝ	ΕΡΔ + Κ	36,15	10,5
ΙΤΑΛΙΑ	ΕΡΔ + Κ	46,31	7,5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	ΕΡΔ + Κ	24,50	2,5
ΕΛΛΑΣ	ΕΡΔ + ΕΡΓ + Κ	28,00	2,0

Κ = Κρατική ἐπιχορήγησις. ΕΡΔ και ΕΡΓ εισφορά εργοδότη και εργαζομένου άντιστοίχως.

(1) Καλύπτει ὄλας τās παροχάς, ἤτοι, Ἀσθένεια, Μητρότης, Σύνταξις, Ἀνεργία, Ἑργατικά Ἀτυχήματα και Ἀνικανότης.

Πηγή : EEC — Commission.

Εἰς τὴν δευτέραν στήλην ἐμφαίνονται αἱ πηγαὶ χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιδομάτων τέκνων, ἤτοι Κράτος, Ἐργοδοτῆς καὶ ἐργαζόμενος. Εἰς τὴν τρίτην στήλην ἐμφαίνονται αἱ συνολικαὶ εἰσφοραὶ — ὡς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων — διὰ τὴν συνολικὴν ἀσφάλισιν αὐτῶν δηλ. διὰ τὴν κάλυψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, μητρότητος, συντάξεως κλπ. Εἰδικώτερον εἰς τὴν τετάρτην στήλην ἐμφαίνονται αἱ εἰσφοραὶ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων. Παρατηρεῖται οὕτω, ὅτι ἡ εἰσφορὰ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος, ὅπου καταβάλλεται τοιαύτη εἰσφορὰ — κυμαίνεται ἀπὸ 2,5 % ἕως 10,5 % ἐπὶ τοῦ μισθοῦ — ἡμερομισθίου τῶν ἐργαζομένων. Παρατηρεῖται ἐπίσης ὅτι εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος ἡ εἰσφορὰ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ἀντιστοιχεῖ εἰς ποσοστὸν 10% ἕως 30% τῆς συνολικῆς εἰσφορᾶς διὰ Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα τὸ ἀντίστοιχον ποσοστὸν ἀνέρχεται εἰς 3,5 % μόνον. Ἡ παρατηρουμένη διαφορὰ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ χωρῶν τῆς Κοινότητος εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς σημασίας τῆν ὁποῖαν ἀποδίδουν αἱ ἐν λόγῳ χώραι εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς κλάδους παροχῶν.

Ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρηματοδότησιν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων εἰς τὴν Κοινότητα καὶ τὴν Ἑλλάδα παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς:

1. Εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος ὅπου τὸ Δημόσιον δὲν ἀναλαμβάνει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν χρηματοδότησιν τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, αὐτὴ ἐπιβαρύνει τὸν ἐργοδότην μόνον ἢ τὸν ἐργοδότην με συμπληρωματικὴν Κρατικὴν ἐπιχορηγήσιν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιβαρύνεται καὶ ὁ ἐργαζόμενος, ἐνῶ τὸ Δημόσιον συμμετέχει εἰς τὴν δαπάνην τῶν οἰκογενειακῶν παροχῶν μόνον ἀπὸ τοῦ τρίτου καὶ ἄνω τέκνων.

2. Ἡ εἰσφορὰ διὰ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα τέκνων εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι σχετικῶς μικρά, τόσον ὡς ποσοστὸν τῆς συνολικῆς Ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, ὅσον καὶ ὡς ποσοστὸν τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

Συμπεράσματα καὶ παρατηρήσεις

Ἐξ αὐτῆς τῆς μελέτης προκύπτει ὅτι ὄχι μόνον τὸ ὕψος καὶ ἡ κλιμάκωσις τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ἀποτελεῖ ἀντικείμενον διαφορετικῆς πολιτικῆς εἰς μίαν ἐκάστην τῶν χωρῶν τῆς κοινότητος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ταύτη ἢ Ἀρχὴ τῆς Κοινωνικῆς συμμετοχῆς (χρηματοδότησις) εἰς τὴν δαπάνην συντηρήσεως τῶν τέκνων μιᾶς οἰκογενείας.

Ἀναλυτικώτερον παρατηροῦνται τὰ ἀκόλουθα:

1. Ὡς πρὸς τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων παρατηρήθη ὅτι εἰς τέσσαρας χώρας τῆς κοινότητος, ἡ δαπάνη βαρύνει ἐξ ὀλοκλήρου τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμόν, εἰς τρεῖς χώρας τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν Προϋπολογισμόν, διὰ ἑτησίας ἐπιχορηγήσεως ἢ καλύψεως τοῦ ἐλλείμματος καὶ εἰς δύο χώρας βαρύνει ἐξ ὀλοκλήρου τὸν ἐργοδότην. Εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ Ὀργα-

νισμού Ἐπασχολήσεως Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ (Ο.Α.Ε.Δ.), ἐπιδόματα τέκνων ἢ δαπάνη βαρύνει ἐξ ἡμισείας τὸν ἐργαζόμενον καὶ τὸν ἐργοδότην. Τὸ δὲ παρεχόμενον ἐπίδομα τέκνων εἰς πολυτέκνους ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Ο.Γ.Α. βαρύνει ἐξ ὀλοκλήρου τὸν Προϋπολογισμόν.

2. Ἡ ἐργοδοτικὴ εἰσφορά διὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλὴ τόσον ὡς ποσοστὸν τῆς συνολικῆς εἰσφορᾶς διὰ τὰς ἐν γένει ἀσφαλιστικὰς παροχάς, κυμαινομένη ἀπὸ 10 % ἕως 30 % περίπου ἀναλόγως ἐκάστης χώρας, ὅσον καὶ ὡς ποσοστὸν ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἐργοδότη διὰ τὰς ἐν γένει ἀσφαλιστικὰς παροχάς¹ κυμαινομένη μεταξύ 18% ἕως 40% περίπου, (βλ. πίνακα III). Διὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ ἀνέρχονται εἰς 3,5% καὶ 5,5 %.

3. Εἰς τὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται τὸ μοναδικὸν φαινόμενον — μεταξύ τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος — τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἐργαζομένου διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος τέκνων, διὰ τὰ παρεχόμενα παρὰ τοῦ Ο. Α. Ε. Δ. ἐπιδόματα². Ἐπίσης σημειοῦται ὅτι, κατὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ὁ ἐργαζόμενος ἐπιβαρύνεται διὰ χαρτοσήμου ἐξ 1,2 % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος.

4. Ὡς πρὸς τὴν χορήγησιν τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ἢ διάφορος εἰς ἐκάστην χώραν ἀκολουθουμένη κοινωνικὴ πολιτικὴ γίνεται ἐπίσης ἐμφανὴς κατὰ τὴν συγκριτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ὕψους καὶ τῆς κλιμακώσεως τῶν ἐπιδομάτων τέκνων εἰς μίαν ἐκάστην τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος. Οὕτω παρατηρήθη, ὅτι ἡ διαφοροποιήσις ἢ ὅποια παρουσιάζεται ὡς πρὸς τὰ «πραγματικὰ ἐπιδόματα»³ μεταξύ τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη, εἰς τρόπον ὥστε ἐν μηνιαίῳ ἐπίδομα τέκνων εἰς οἰκογένειαν ἑνὸς τέκνου νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς 3 ἕως 10 ὥρομισθία, εἰς οἰκογένειαν δύο τέκνων τὸ ἐπίδομα τέκνων σωρευτικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς 3 ἕως 25 ὥρομισθία κ.ο.κ ἕως τὴν οἰκογένειαν τῶν ἑξ τέκνων εἰς τὴν ὁποίαν τὸ μηνιαῖον ἐπίδομα σωρευτικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς 19 ἕως 147 ὥρομισθία. Εἰς τὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται ὅτι τὸ «πραγματικὸν» ἐπίδομα διὰ τὸ πρῶτον τέκνον εἶναι ἀπὸ τὰ μικρότερα τῶν παρεχομένων εἰς τὴν Κοινότητα, τὸ δὲ ἐπίδομα διὰ τὰ ἑξ τέκνα σωρευτικῶς, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Κοινότητος.

¹ Ὁ χρόνος διακοπῆς τῶν ἐπιδομάτων τέκνων εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος

1. Παροχαὶ Συντάξεως, Ἀσθενείας - Μητρότητος, Ἀνεργίας, Ἀναπηρίας, Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα.

2. Ἐργαζόμενος : 1%, ἐργοδότης : 1% ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου. Ἐξ ἄλλου ὑπολογίζεται grosso modo ὅτι ὁ ἐργαζόμενος μεθ' ἑνὸς τέκνου λαμβάνει ἐπίδομα μηνιαῖον ἴσον περίπου τοῦ ποσοῦ τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς τοῦ διὰ ἐπιδόμα-
τα τέκνων ἤτοι μηνιαῖος μισθὸς 7.000 δρχ. 1% = 70 δρχ. Ἐναντι μηνιαίου ἐπιδόματος 78 ἔχοντας ἢ μὴ ἔχοντας τέκνα ἐργαζομένους, διὰ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων τοῦ ΟΑΕΔ ἀνακατανέμεται τὸ εἰσόδημα τῶν ἐργαζομένων εἰς ὄφελος τῶν ἐχόντων τέκνα.

3. Σχέσις μηνιαίου ἐπιδόματος πρὸς ὥρομισθίον.

κυμαίνεται μεταξύ 16 έως 19 ετών αναλόγως χώρας. Έξ άλλου, εις τὰς χώρας τῆς Κοινότητος τὸ ἐπίδομα τέκνων συνεχίζεται διὰ τοὺς σπουδαστὰς (ἐπαγγελματικῆς ἢ πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως) μέχρις ἡλικίας 21 ἕως 28 ετών αναλόγως χώρας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐπίδομα τέκνων διακόπτεται γενικῶς εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν¹.

Προτάσεις

1. Χρηματοδότησις ἐπιδομάτων τέκνων

α) Διὰ τὴν προσέγγισιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς πρὸς αὐτὴν τῆς Κοινότητος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Πολιτικῆς τῆς Κοινωνικῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν δαπάνην συντηρήσεως τῶν τέκνων, προτείνεται ἡ πλήρης ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς εἰσφορᾶς διὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Δεδομένου ὅτι τὸ σύνολον τῶν εἰσφορῶν (ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότη) διὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα τὸ ἔτος 1975 ἦτο τῆς τάξεως τοῦ 1,5 δισ. δρχ., αἱ δὲ δαπάναι ἀνῆλθον εἰς 1,0 δισ. δρχ. περίπου, τὸ δημιουργηθησόμενον ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργαζομένου ἔλλειμμα τοῦ Διανεμητικοῦ Λογαριασμοῦ οἰκογενειακῶν Ἐπιδομάτων Μισθωτῶν (Δ.Λ.Ο.Ε.Μ.) ὑπολογίζεται νὰ εἶναι τῆς τάξεως τῶν 250 ἑκατ. περίπου.

β) Προτείνεται ἡ ἐξέτασις τῆς δυνατότητος ἀναλήψεως τοῦ βάρους τῆς μέχρι τοῦδε ἐργατικῆς εἰσφορᾶς ἐξ 1,0 % ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον δὲν θεωρεῖται σκόπιμος ἢ περαιτέρω ἐπιβάρυνσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

γ) Προτείνεται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ χαρτοσήμου ἐξ 1,2 % ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἐπιδομάτων, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ χαρτοσήμου ὑπολογιζομένου διὰ τὸ ἔτος 1975 εἰς 12 ἑκατ. δρχ.

δ) Εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν προτείνεται ἡ ἐξέτασις ἀναδιαρθρώσεως αὐτῶν μὲ γνώμονα τὴν σχετικὴν αὔξησιν τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς διὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα πρὸς ἀντιμετώπισιν μιᾶς πλέον ἀποτελεσματικῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς εἰς τὸν τομέα τῶν οἰκογενειακῶν παροχῶν ὡς αὕτη ἀσκεῖται εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινότητος.

2. Παροχαὶ ἐπιδομάτων τέκνων

α) Τὸ ὕψος καὶ ἡ κλιμάκωσις τῶν ἐπιδομάτων τέκνων — ἡ Κοινωνικὴ συμμετοχὴ εἰς τὴν δαπάνην συντηρήσεως τῶν τέκνων — εἶναι θέμα πολιτικῆς ἀπόφάσεως καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν τομέα τῆς γενικωτέρας κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἡ χρησιμοποίησις ὅμως τῶν ἐπιδομάτων τέκνων ὡς κινήτρου διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἀποτελεῖ θέμα πραγματικόν. Οὕτω, ὡς παρατηρήθη ἤδη, εἰς τὴν Ἑλ-

1. Ἐν χαμηλὸν ἐπίδομα ἐργαζομένου σπουδαστοῦ παρέχεται εἰς σπουδαστὰς κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας καὶ ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις.

λάδα δίδεται ιδιαίτερα σημασία — και οικονομική ενίσχυσις αντίστοιχως — εἰς τὰς πολυτέκνους οἰκογενείας, ἐνῶ ὑπὸ τὰς σημερινὰς κοινωνικοοικονομικὰς συνθηκὰς, τὸ δίλημμα ἀποκτήσεως τέκνου ἢ ἐνὸς ἐπὶ πλέον τέκνου περίπτωσηις — κατὰ τὴν ὁποίαν ἢ ὑπαρξίς κινήτρου θὰ ἦτο καὶ αἰτιολογημένη καὶ ἀποτελεσματική — περιορίζεται μέχρι καὶ τοῦ τρίτου τέκνου. Προσέτι καὶ ἡ ἀπόκτησις ἐνὸς μόνου τέκνου καθίσταται προβληματική σήμερον, εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα. Ἐὰν δεχθῶμεν δὲ τὴν ἄποψιν τῆς μειωμένης — ἢ ἔστω συμπιεζομένης — κατὰ κεφαλὴν δαπάνης ἀναλόγως ἀριθμοῦ τέκνων, τότε τὸ πρῶτον τέκνον ἀφαιρεῖ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος. Ἀντιθέτως, εἰς τὰς οἰκογενείας τριῶν ἢ περισσοτέρων τέκνων ἢ ἀπόφασις ἀποκτήσεως ἐνὸς ἐπὶ πλέον τέκνου ἔχει μικροτέραν σημασίαν. Ὅπως δὲ ἔρωτάται, ἐρωτᾶται, ἂν θεωρεῖται προτιμότερον νὰ ἔχωμεν οἰκογενείας δύο ἢ τριῶν τέκνων, παρὰ οἰκογενείας ἄνευ τέκνων ἢ ἐνὸς μόνου τέκνου, καὶ ἂν εἶναι σκόπιμος ἢ μετατόπισις τοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς παροχὴν ἐπιδομάτων τέκνων ἀπὸ τὰς πολυτέκνους οἰκογενείας εἰς τὰς οἰκογενείας τοῦ ἐνὸς μέχρι τριῶν τέκνων. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι διὰ λόγους πολιτικοῦς καὶ κοινωνικοῦς δὲν συνιστᾶται ἡ διακοπὴ ἢ ἡ μείωσις τοῦ ἐπιδόματος εἰς πολυτέκνους (τοῦ ἐκ 500 δρχ. ἀνὰ τέκνον εἰς οἰκογενείας τῶν τριῶν τέκνων καὶ ἄνω), παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι λαμβάνουν ἐπίδομα ἐκ δύο πηγῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον προτείνεται εἶναι ἡ ἐπομένη αὐξησις τῶν ἐπιδομάτων¹ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ πρῶτον καὶ δευτέρον τέκνον.

β) Προτείνεται ἡ ἐπιμήκυνσις τοῦ χρόνου διαρκείας τῶν παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ παρεχομένων ἐπιδομάτων τέκνων πέραν τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, μέχρι τουλάχιστον τῆς ἀποπερατώσεως τῆς σχολικῆς ἐκπαιδεύσεως δηλ. μέχρι τοῦ 17ου ἢ 18ου ἔτους. Διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος τούτου, δεόν ὅπως ἀπαιτεῖται πιστοποιητικὸν σχολικῆς φοιτήσεως καὶ προόδου τῶν τέκνων, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐπίδομα νὰ διακόπτονται ἐφ' ὅσον τὰ τέκνα διακόπτουν τὴν σχολικὴν ἐκπαίδευσιν λόγῳ ἐργασίας ἢ ἄλλων λόγων. Προκρίνεται τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος² ἡ ἐκπαίδευσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλάς ὑπολείπεται τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος² κατὰ τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καλοῦνται τὰ τέκνα — καὶ οἱ γονεῖς — νὰ ἐκλέξουν μεταξὺ ἀμοιβομένης ἐργασίας καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως συνεπαγομένης ἐξοδα, ἢ ἐκλογὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀντικειμενική. Ὅπως δὲ ἔρωτάται, ἐρωτᾶται, ἂν θεωρεῖται προτιμότερον νὰ ἔχωμεν οἰκογενείας δύο ἢ τριῶν τέκνων, παρὰ οἰκογενείας ἄνευ τέκνων ἢ ἐνὸς μόνου τέκνου, καὶ ἂν εἶναι σκόπιμος ἢ μετατόπισις τοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς παροχὴν ἐπιδομάτων τέκνων ἀπὸ τὰς πολυτέκνους οἰκογενείας εἰς τὰς οἰκογενείας τοῦ ἐνὸς μέχρι τριῶν τέκνων. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι διὰ λόγους πολιτικοῦς καὶ κοινωνικοῦς δὲν συνιστᾶται ἡ διακοπὴ ἢ ἡ μείωσις τοῦ ἐπιδόματος εἰς πολυτέκνους (τοῦ ἐκ 500 δρχ. ἀνὰ τέκνον εἰς οἰκογενείας τῶν τριῶν τέκνων καὶ ἄνω), παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι λαμβάνουν ἐπίδομα ἐκ δύο πηγῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον προτείνεται εἶναι ἡ ἐπομένη αὐξησις τῶν ἐπιδομάτων¹ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ πρῶτον καὶ δευτέρον τέκνον.

1. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα ἀποτελεῖ σαφῶς Κοινωνικὴν συμμετοχὴν. Παρατηρεῖται ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο λαμβάνουν ἅπαντες οἱ πολυτέκνοι ἔστω καὶ ἂν λαμβάνουν ἤδη ἐπίδομα τέκνων παρὰ τοῦ ἐργοδότη των (περίπτωσις δημ. Ὄργανισμῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων, Τραπεζῶν κ.λπ.) ἢ παρὰ τοῦ ΟΑΕΔ.

2. Εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῆς Ἑλλάδος φοιτοῦν μόνον 20% τοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ τῆς δευτεροβαθμίας ἐκπαιδεύσεως ἐνῶ εἰς τὴν Κοινότητα τὸ ἀντίστοιχον ποσοστὸν κυμαίνεται μεταξύ 50% ἕως 70%.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΗΣ ΕΟΚ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Συγκριτική περιγραφή τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων

Τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδοματα εἰς τὴν Κοινότητα δύνανται νὰ διακριθοῦν, ἀπὸ θεσμολογικῆς ἀπόψεως εἰς:

- Α. Γενικά Ἐπιδοματα τέκνων
- Β. Εἰδικὰ ἐπιδοματα τέκνων
- Γ. Λοιπὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδοματα

Τὰ ἐπιδοματα τέκνων — γενικά ἢ εἰδικὰ — παρέχονται συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις διὰ τέκνα νόμιμα ἢ νομιμοποιηθέντα, τέκνα ἐξ ἄλλου γάμου, τέκνα ἀναγνωρισθέντα, υἱοθετηθέντα ἢ καθ' οἴονδῆποτε τρόπον «περιμαζευθέντα».

Τὰ γενικά ἐπιδοματα τέκνων δύνανται περαιτέρω νὰ διακριθοῦν εἰς:

1. Βασικὸν ἐπίδομα τέκνων, τὸ ὁποῖον παρέχεται διὰ τέκνα ἡλικίας μέχρι 16 ἢ 18 ἐτῶν ἀναλόγως τῆς χώρας. Ἐπιπροσθέτως εἰς ὀρισμένας χώρας τῆς Κοινότητος (Ὁλλανδία, Βέλγιον, Γαλλία, Ἑλλάς) προβλέπεται προσαύξησης τοῦ ἐν λόγῳ γενικοῦ ἐπιδόματος ἀναλόγως ἡλικίας ἢ καὶ ἀριθμοῦ τέκνων (βλ. πίνακα 1).

2. Ἐπίδομα ἐπιμελείας τέκνων (π.χ. παιδικοῦ σταθμοῦ), τὸ ὁποῖον προβλέπεται εἰς Γαλλίαν μόνον. Τὸ ἐπίδομα ἐπιμελείας παρέχεται ὑπὸ ὀρισμένας προϋποθέσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὸ οἰκογενειακὸν συνολικὸν εἰσόδημα, καὶ εἶναι ἴσον πρὸς τὴν δαπάνην ἐπιμελείας ἑνὸς τέκνου ἡλικίας τριῶν ἐτῶν, καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν F.F. 242,05 (ἐτησίως).

3. Τὸ σχολικὸν ἐπίδομα, τὸ ὁποῖον προβλέπεται ἐπίσης μόνον εἰς Γαλλίαν. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα παρέχεται εἰς τέκνα, — μαθητὰς καὶ μαθητρίδας — ἡλικίας ἀπὸ 6 ἕως 16 ἐτῶν καὶ ἀνέρχεται εἰς F.F. 110,60 ἐτησίως.

Τὰ εἰδικὰ ἐπιδοματα τέκνων δύνανται περαιτέρω νὰ διακριθοῦν εἰς:

1. Ἐπίδομα πρὸς ἀνέργους διὰ τέκνα

Εἰς Δανίαν καὶ Ἰρλανδίαν δὲν προβλέπεται εἰδικὴ μεταχείρισις τῶν ἀνέργων ὅπως καὶ εἰς Βέλγιον, Λουξεμβούργον, Ὁλλανδίαν καὶ Ἰταλίαν ὅπου οἱ ἀνεργοὶ δικαιοῦνται ἀπλῶς τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. Εἰς Γαλλίαν οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ ταμεῖον ἀνεργίας δικαιοῦνται τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ὑπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων ἐνῶ εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον, οἱ ἀνεργοὶ δικαιοῦνται τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ἀνεξαρτήτως καὶ ἐπὶ πλέον τυχὸν ἄλλων ἐπιδομάτων

π.χ. τῆς Κρατικῆς Ἀσφαλίσεως. Τέλος, εἰς Γερμανίαν προβλέπεται πρὸς ἀνέργους ἐπαύξεσις τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων διὰ τὰ βαρύνοντα τὴν οἰκογένειαν τέκνα.

2. Ἐπίδομα πρὸς συνταξιούχους διὰ τέκνα

Οἱ δικαιούμενοι συντάξεως, δικαιοῦνται ἐπίσης καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων εἰς τὰς χώρας Ἰρλανδία, Ὀλλανδία, Ἰταλία, Λουξεμβούργον, ἐνῶ εἰς Γαλλίαν ὁ συνταξιούχος πρέπει νὰ πληροῖ καὶ ὄρισμένας ἄλλας προϋποθέσεις διὰ νὰ δικαιῶται τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. Εἰς Γερμανίαν, ὁ συνταξιούχος δικαιῶται ἐπαυξήσεως τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, ὑπαγομένη ὁμως εἰς ἄλλον κλάδον ἀσφαλίσεως, εἰς δὲ τὴν Δανίαν ὁ συνταξιούχος δικαιῶται ἐπαύξεισιν τῶν ἐπιδομάτων κατὰ 50 % ἐπὶ πλέον ἑνὸς ποσοῦ ἐκ 240 D.M. μηνιαίως δι' ἕκαστον τέκνον. Εἰς Βέλγιον, ὁ δικαιούμενος συντάξεως δικαιῶται ἐπίσης οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. Εἰδικώτερον διὰ τέκνα ἀναπήρων οἱ συνταξιούχοι δικαιοῦνται διὰ τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον τέκνον 1.573 F.B. καὶ διὰ τὸ τρίτον, τέταρτον καὶ πέμπτον ἢ περισσότερα, 2.060 FB, 2.101 καὶ 2.116 FB ἀντιστοίχως.

3. Ἐπίδομα πρὸς οἰκογενείας ἐνὸς (μοναδικῶ) μισθοῦ διὰ τέκνα

Εἰς Γαλλίαν προβλέπεται εἰδικὸν ἐπίδομα τέκνων δι' οἰκογενείας τὰ βάρη τῶν ὁποίων φέρει εἰς μισθωτὸς καὶ καταβάλλονται ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος τοῦ νοικοκυριοῦ.

Τὰ ἐν λόγῳ εἰδικὰ ἐπιδόματα τέκνων κλιμακοῦνται ὡς ἐξῆς:

Δι' ἓνα τέκνον	38,90 FF
Διὰ δύο τέκνα	77,80 FF
Τριῶν τέκνων καὶ ἄνω	97,25 FF

Ἐπίσης προβλέπεται ἐπίδομα διὰ νοικοκυριά μεθ' ἑνὸς τέκνου ὀλιγώτερον τῶν 2 ἐτῶν ἐξ 97,25 FF.

4. Ἐπίδομα ἀναπήρων τέκνων

Εἰς Βέλγιον προβλέπεται παροχὴ ἐπιδόματος ἐκ 2.657,50 FB μηνιαίως καθ' ἕκαστον ἀνάπηρον τέκνον ἡλικίας μικροτέρας τῶν 25 ἐτῶν. Εἰς Γαλλίαν παρέχεται ἐπίδομα εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ ἀνισόρροπα ἀνήλικα τέκνα ἐκ 276,50 FF δι' ἕκαστον τέκνον ἐγκεκλεισμένον εἰς ἀναγνωρισθέντα Ἰδρύματα. Ἐπίσης παρέχεται ἐπίδομα ἐκ 276,50 FF διὰ διανοητικῶς καθυστερημένα τέκνα ἡλικίας μέχρι 20 ἐτῶν. Τὸ ἐπίδομα καθυστερημένων τέκνων παρέχεται ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς οἰκογενείας διὰ σπουδὰς τῶν καθυστερημένων τέκνων τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐγκεκλεισμένα εἰς εἰδικὰ Ἰδρύματα.

Εἰς τὸ Λουξεμβούργον προβλέπεται συμπληρωματικὸν ἐπίδομα ἐξ 815 FL

δι' ἅπαντα τὰ τέκνα ἡλικίας μικροτέρας τῶν 19 ἐτῶν τὰ ὅποια χαρακτηρίζονται ἀπὸ μίαν ἀνεπάρκειαν ἢ μόνιμον μείωσιν τῶν φυσικῶν ἢ διανοητικῶν τῶν ἱκανοτήτων κατὰ 50 % κατ' ἐλάχιστον ἔναντι τῶν ἄλλων παιδιῶν τῆς αὐτῆς ἡλικίας.

5. Ἐπίδομα ὀρφανῶν

Εἰς Δανίαν προβλέπεται διὰ τέκνα ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς ἐπαύξεις τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος κατὰ 50 % ἐπὶ πλέον ἐνὸς συμπληρωματικοῦ ποσοῦ ἐκ 370 DKR μηνιαίως δι' ἕκαστον τέκνον. Διὰ ὀρφανὰ ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸ συμπληρωματικὸν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 527 DKR.

Εἰς Ὀλλανδίαν τὰ ὀρφανὰ τέκνα ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς ὑπάγονται εἰς τὸ γενικὸν σύστημα τῶν παροχῶν εἰς ἐπιγόνους¹. Δι' ὀρφανὰ ἐκ μητρὸς καὶ πατρὸς παρέχεται ἐπίδομα ἐκ 2364 F ἑτησίως διὰ τέκνα μέχρι 10 ἐτῶν, ἐκ 3474 F ἑτησίως διὰ τέκνα ἀπὸ 10 μέχρι 16 ἐτῶν, ἐκ 4530 F ἑτησίως διὰ τέκνα ἀπὸ 16 μέχρι 27 ἐτῶν.

¹ Ἐξ ἄλλου, παρέχεται ποσὸν ἐξ 6 % τῆς συντάξεως ὀρφανῶν².

Εἰς Βέλγιον προβλέπεται ἐπίδομα ὀρφανῶν τέκνων ἐπὶ πλέον ἐνὸς συμπληρωματικοῦ ποσοῦ καταβαλλομένου ἀναλόγως τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Εἰς Γαλλίαν παρέχεται ἐπίδομα εἰς ὀρφανὰ τέκνα ἢ τέκνα βαρύνοντα ἓνα (μοναδικὸν) γονεὰ ὡς ἀκολούθως:

169,50 FF μηνιαίως δι' ὀρφανὰ ἐκ μητρὸς καὶ πατρὸς ἢ 82,95 FF μηνιαίως διὰ τέκνα ἐνὸς (μοναδικοῦ) γονεὰ. Τέλος, εἰς Λουξεμβούργον εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου, αἱ παροχαὶ διατηροῦνται.

Τὰ λοιπὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα διακρίνονται εἰς :

1. Ἐπίδομα ἐγκυμοσύνης

Εἰς Γαλλίαν παρέχεται ἐπίδομα ἐγκυμοσύνης ἐξ 121,66 F μηνιαίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ καταβαλλομένου κατόπιν ἰατρικῆς παρακολουθήσεως. Εἰς Λουξεμβούργον παρέχεται ἐπίδομα (ἐφ' ἅπαξ) ἐκ 2.000 FL κατόπιν — ἐπίσης — ἰατρικῆς παρακολουθήσεως.

2. Ἐπίδομα τοκετοῦ

Εἰς Ἰρλανδίαν προβλέπεται ἐπίδομα τοκετοῦ ἐξ 100 £ εἰς περίπτωσιν διδύμων καὶ ἐξ 150 £ εἰς περίπτωσιν τριδύμων ἢ περισσοτέρων.

1. Αἱ παροχαὶ ἐπιγόνων (συντάξεις) ἐρευνῶνται εἰς ἄλλο σημεῖωμα.

2. Βλ. Παροχαὶ ἐπιγόνων.

Εἰς Γαλλίαν καὶ Λουξεμβούργον προβλέπεται ἐπίδομα τοκετοῦ ἐξ 1.437,80 F. καὶ 13.209 LF ἀντιστοίχως δι' ἕκαστον τοκετόν. Εἰς Βέλγιον προβλέπεται ἐπίδομα ἐκ 12.108 F, 8.351 F καὶ 4.493 F ἀντιστοίχως δι' ἕκαστον τοκετόν.

3. Ἐπίδομα κατοικίας καὶ μετακινήσεως

Εἰς τὴν Γαλλίαν προβλέπεται δι' εἰδικὰς περιπτώσεις καὶ διὰ δικαιουμένους οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ἐν εἰδικὸν ἐπίδομα κατοικίας καὶ μετοικίσεως. Τοῦτο καταβάλλεται εἰς υπερήλικας ἢ διανοητικῶς πάσχοντας ἢ νεαροὺς ἐργαζομένους ἢ νεαρὰ ἀντρόγυνα, τὸ δὲ ὕψος τοῦ ἐπιδόματος καθορίζεται κατὰ περίπτωσιν ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἀσφαλισμένων.

4. Ἐπίδομα διακοπῶν

Παρέχεται ἐπίδομα εἰς Βέλγιον ἴσον πρὸς τὸ μηνιαῖον ποσὸν τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος.

5. Ἐπίδομα λοιπῶν προσώπων

Εἰς Ἰταλίαν προβλέπεται ἐπίδομα λοιπῶν προσώπων εἰς σύζυγον τοῦ ὁποίου τὸ εἰσόδημα εἶναι κατώτερον τῶν 55.850 L μηνιαίως. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα ἀνέρεχεται εἰς 8.060 L μηνιαίως. Ἐπίσης παρέχεται ἐπίδομα διὰ γονεῖς καὶ προγόνους ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως.

ΠΙΝΑΞ 1

Παρεχόμενα επίδοματα εις τὰς χώρας τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ Ἑλλάδα

ΔΑΝΙΑ ΠΡΑΝΔΙΑ ΑΓΓΛΙΑ ΟΛ- ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΒΕΛΓΙΟΝ ΓΑΛΛΙΑ ΙΤΑΛΙΑ ΛΟΥΞΕΜ- ΕΛΛΑΣ *
ΛΑΝΔΙΑ

	ΔΑΝΙΑ	ΠΡΑΝΔΙΑ	ΑΓΓΛΙΑ	ΟΛ- ΛΑΝΔΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜ- ΒΟΥΡΓΟΝ	ΕΛΛΑΣ *
A. Γενικά επίδοματα τέκνων										
— Βασικόν επίδομα	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
— Προσανυξήσεις				X	X	X	X	X	X	X**
— Επίδομα παιδικού σταθμοῦ							X	X		
— Σχολικόν επίδομα							X	X		
B. Ειδικά επίδοματα τέκνων										
— Επίδομα ἀνέργων διὰ τέκνα	(X)	(X)	X	(X)	X	(X)	X	(X)	(X)	
— » συναξιούχων »	X	(X)	(X)	(X)	X	X	(X)	(X)	(X)	
— » ἀναπήρων τέκνων					X	X	X	X	X	
— » μοναδικοῦ μισθοῦ							X	X	X	
— » δι' ὄρφανὰ τέκνα	X	(X)	(X)	X	—	X	X	—	X	
Γ. Λοιπὰ οικογενειακά ἐπίδοματα										
— Επίδομα ἐγκυμοσύνης							X	X	X	
— » τοκετοῦ						X	X	X	X	
— » κατοικίας & μετοικίσεως							X	X	X	
— » διακοπῶν						X	X	X	X	
— » λοιπῶν προσώπων								X	X	

(X) Καταβάλλονται αἱ συνήθεις παροχαὶ ἄνευ ἐιδικῆς μεταχειρίσεως.

* Παροχαὶ Ο.Α.Ε.Δ.

** Προσανυξήσεις καταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ΟΓΑ ἐκ 500 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον πέραν τῶν τριῶν τέκνων.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΗΣ

ΝΟ ΜΟΘΕΣΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ ¹	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΓΑΛΛΙΑ ²	ΙΤΑΛΙΑ
1. Πρώτη έφαρ- μογή	N. 13/11/1954	N. 4/8/1930	N. 11/3/1932	N. 17/6/1937
2. Βασικά Νομοθ. κειμ.	N. 14/4/1964	ΒΔ. 19/12/1939	Κώδιξ ΚΑ - ΝΔ 10/12/1946 N. 3/1/1972	ΝΔ 30/5/1955 & N. 17/10/1961

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Παροχαί χορη-
γούμεναι εις τὸ
1ον τέκνον

1ον

1ον

2ον

1ον

ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ

— Γενικόν	18 ἐτῶν	16 ἐτῶν	16 ¹ / ₂ ἐτῶν	18 ἐτῶν
— Έπαγ. ἐκ- παίδευσις	25 »	21 »	18 »	21 »
— Σπουδαί	25 »	25 »	20 »	26 »
— Άγαμοί οί- κοκυραί	25 »	25 »	20 »	—
— Σοβαραί ἀσθένειαι	Άπεριόριστον	Άπεριόριστον	20 »	Άπεριόριστον

Μηνιαίως	1ον τέκν. 50DM	1ον τέκν. 948,25FB	1ον τέκν.	8.060 Lits.
	2ον » 70 »»	2ον » 1504,50 »	2ον » 121,66 F δι' ἕκαστον	
	3ον » 120 »»	3ον » 2060,50 »	3-4ον » 204,61 »	τέκνον ³
	4ον » 120 »»	4ον » 2101,25 »	5ον » 182,49 »	
	5ον » 120 »»	5ον » 2116,50 »		

Προσαυξήσεις	—	6-10 ἐτῶν 177,50»	Μετά τὸ 2ον	—
	—	10-14 » 312,75»	τέκν. ἄνω τῶν	—
	—	ἄνω 14 » 506,50»	10 ἐτῶν 49,77F	—
			ἄνω 15 » 88,48»	

1. Άπό 1.1.1975 Έφαρμογή τοῦ νέου συστήματος οἰκογ. ἐπιδομάτων με ταυτόχρονον ἐφαρμογήν νέου συστήματος φόρου εισοδήματος τὸ ὁποῖον κατήγγησε τὰς ἀπαλλαγὰς ἔνεκα οἴκογ. καταστάσεως (λόγω τέκνων ἢ γάμου).

2. Άπό 1.8.1974.

3. Σὺν 10 % διὰ τοὺς ἐργαζομένους τῶν ὁποῖων ὁ φόρος παρακρατεῖται εἰς τὴν πηγὴν (παρὰ τῷ ἐργοδότη).

4. Ὑπολογίζονται ὡς δύο τέκνα τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται κυρίως ἀπὸ τὸν ἡσφαλισμένον καί :
α) εἶναι κάτω τῶν 16 ἐτῶν καὶ δὲν διαβιοῦν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἡσφαλισμένου λόγω σπουδῶν ἢ ἀσθενείας ἢ ἀνάπηρίας, β) εἶναι ἀπὸ 16 ἕως 27 ἐτῶν καὶ σπουδάζουν ἢ εἶναι ἀσθενη, ἢ ἀνάπηρα, ἢ τυγχάνουν θήλεα ἢ παραμένουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἡσφαλισμένου. Έξ ἄλλου εἰς τὴν περι-

2

Ε.Ο.Κ. ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ 1.7.1974

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ - ΟΛΛΑΝΔΙΑ - ΔΑΝΙΑ - ΙΡΛΑΝΔΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΕΛΛΑΣ ⁷					
N. 20/10/1947	N. 23/12/1939	N. 31/3/1950	N. του 1944	N.Δ. 15/6/ 1945	ΝΔ 3868/1958.
N. 29/4/1964	N.26/4/1962	N.3/6/1967	N. του 1944	N.Δ. 5/8 / 1965	N.Δ. 118/1945 N.Δ. 2961/1954 N.Δ. 1153/1972
N. 17/4/1974					
1ov	1ov	1ov	1ov	2ov	1ov
19 ἐτῶν	16 ἐτῶν	18 ἐτῶν	16 ἐτῶν	16 ἐτῶν	15 ἐτῶν
25 »	27 »	—	18 »	19 »	—
25 »	27 »	—	18 »	19 »	—
—	27 »	—	—	—	—
Απεριόριστον	27 »	—	18 »	—	—
1ov τέκν. 815 FL.	1ov τέκν. 54,86FL	Δι' ἕκαστον	1ov τέκν. 2,30£	1ov τέκν.	1ov τέκν. 78 Δρχ.
2ov » 815 »	2ov-3ov » 80,86 »	τέκνον	2ov » 3,30£	2ov » 3,90£	2ov » 260 »
3ov » καὶ ἄνω	4ov-5ov » 107,90»	124 DKR ⁵	3ov-ἄνω 4,05 £ ⁶	3ov-ἄνω 4,33 £	3ov-ἄνω 312 »
2202 FL.	6ov-7ov » 19,34 »				
	8ov-ἄνω » 132,08»				
—		—	—	—	500 δρχ. δι' ἕκαστον
—	4	—	—	—	ἄνω τῶν 3 τέκνων ⁸
—		—	—	—	

πτωσιν (β) ὅταν τὸ σπουδάζον τέκνον δὲν κατοικεῖ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἡσφαλισμένου (λόγῳ σπουδῶν) ὑπολογίζεται ὡς τρία παιδιά.

5. Ἀπαλασσόμενα τῆς φορολογίας.

6. Εἰς τὴν περίπτωσιν τριδύμων καὶ τετραδύμων τὰ ἀνωτέρω ποσὰ διπλασιάζονται.

7. Διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν μόνον οἱ ἡσφαλισμένοι εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς παροχὴν ἐπιδόματος τέκνων ἤτοι τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν εἰς ΙΚΑ ἡσφαλισμένων (Ἐμποροὑπάλληλοι, Ἐργατοὑπάλληλοι βιομηχανιῶν καὶ ὀρυχείων, ἐργάται οἰκοδομῶν κ.λπ. Δὲν περιλαμβάνονται ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ὅπως ΔΕΗ, ΟΤΕ, οἱ Τραπεζοὑπάλληλοι καὶ ὑπάλληλοι Δημοσίου, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἡσφαλισμένοι εἰς ἄλλους ἀσφαλιστικούς Ὄργανισμούς.

8. Προσαυξήσεις καταβαλλομένη μέσῳ τοῦ ΟΓΑ ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΠΙΝΑΞ 3

Έπιδόματα τέκνων ανά τέκνον, και σφρευτικῶς εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινοῦτητος
(2ον τέκνον = 100)

ΑΝΑ ΤΕΚΝΟΝ

	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΔΑΝΙΑ	ΙΡΑΝΔΙΑ	ΑΓΓΛΙΑ	ΕΛΛΑΣ
1ον τέκνον	71	63	—	100	100	68	100	70	—	30
2ον »	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3ον »	171	137	168	100	270	100	100	123	111	312
4ον »	171	140	168	100	270	133	100	123	111	312
5ον »	171	141	150	100	270	133	100	123	111	312
6ον »	171	141	150	100	270	148	100	123	111	312
ΣΦΡΕΥΤΙΚΩΣ										
1ον τέκνον	42	41	—	50	50	40	50	41	—	23
2 τέκνα	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3 τέκνα	200	177	243	150	235	160	150	172	211	340
4 τέκνα	300	255	387	200	370	239	200	245	322	580
5 τέκνα	400	333	519	250	505	319	250	317	433	8,20
6 τέκνα	500	412	651	300	640	407	300	389	544	1.061

Π Ι Ν Α Κ 4

Επιδόματα τέκνων ανά τέκνον, και σφραγευτικώς εις τας χώρας της Κοινότητος (εις έγχώρια νομίσματα)

	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜ- ΒΟΥΡΓΙΟΝ	ΟΛ- ΔΑΝΙΑ	ΙΡΑΝΔΙΑ	ΑΙΤΑΙΑ	ΕΛΛΑΣ	
1ον τέκνον	50 DM	948,25 FB	—	8.060 LITS	815 FL.	54,86 FL.	54,86 FL.	124 DKR	2,30 £	78 Δρχ.
2ον τέκνον	70 »	1504,50 »	121,66 FF	8.060 »	815 »	80,86 »	124 »	3,30 »	3,90 £	260 »
3ον τέκνον	120 »	2060,50 »	204,61 »	8.060 »	2202 »	80,86 »	124 »	4,05 »	4,33 »	312 »
4ον τέκνον	120 »	2101,25 »	204,61 »	8.060 »	2202 »	107,90 »	124 »	4,05 »	4,33 »	312 »
5ον τέκνον	120 »	2116,50 »	182,49 »	8.060 »	2202 »	107,90 »	124 »	4,05 »	4,33 »	312 »
6ον τέκνον	120 »	2116,50 »	182,49 »	8.060 »	2202 »	119,34 »	124 »	4,05 »	4,33 »	312 »
		332,25	69,12							500 Δρχ.
		ανά τέκνον	ανά τέκνον							από του
										3ου τέ-
										κνου ανά
										τέκνον
1ον τέκνον	50 DM	1280,50 FB	—	8.060 LITS	815 FL.	54,86 FL.	54,86 FL.	124 DKR	2,30 £	78 Δρχ.
2 τέκνα	120 »	3117,25 »	190,78	FF 16.120 »	1.630 »	135,72 »	248 »	5,60 »	3,90 £	338 »
3 τέκνα	240 »	5510,00 »	464,51 »	24.180 »	3.832 »	216,58 »	372 »	9,65 »	8,23 »	1150 »
4 τέκνα	360 »	7943,50 »	738,24 »	32.240 »	6.034 »	324,48 »	496 »	13,70 »	12,56 »	1962 »
5 τέκνα	480 »	10392,25 »	989,85 »	40.300 »	8.236 »	432,38 »	620 »	17,75 »	16,9 »	2774 »
6 τέκνα	600 »	12841,00 »	1241,46 »	48.360 »	10.438 »	551,72 »	744 »	21,80 »	20,22 »	3116 »

Μηνιαίως
(ανά τέκνον)

Προσαυξήσεις

Μηνιαίως
(συνσφραγευτικώς)